

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

30. De Pignore & hypotheca.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

multò minus religiosus. Prælatus tamen in remōdica.

- 8 Si plures fideiussores sunt omnes ad soluendam idonei, non nisi secundum portionem obligantur, quod si vnus soluat, potest cogere creditorem, vocationem sibi contra reliquos fideiussores cedat, per quam eos compellat, vt singuli solutionis portionem refundant.

NB. Fideiussor etiam ante sent. in conscientia tenetur soluere debitum in defectum principalis, idque ex obligatione iuris naturalis propter promissionem.

- 9 Certi casus sunt, quibus fideiussor obligatione liberatur. 1. Si ita conuentum fuit, vt elapso tempore, vel cum fideiussor id peteret, fideiussione liberaretur. 2. Si debitor principalis bona sua dilapidare incipiat, vt periculum fideiussori imminet. 3. Si fideiussor longo tempore in obligatione manserit, quod Iudicis arbitrio ex circumstantiis aestimandum est. 4. Si fideiussor ad soluendum condemnatus sit, statim antequam soluat, agere potest aduersus debitorem principalem, vt ipsum liberet, & indemnitas feruet;

C A P. XXX.

De Pignore & hypotheca.

- 1 **N**omen pignus (quod est res alteri obligata in securitatem debiti : vt si aliter satisfactum non fuerit, inde satisfieri possit) ferè rebus mobilibus hypotheca immobilibus tribuitur.
- 2 Hypotheca seu pignus diuiditur in Prætoriam, (quod subdiuiditur in Iudiciale, sic dictum, quia in executionem sententiæ iudicis auctoritate constituitur)

mittitur; mittendo creditorem in possessionem bonorum debitoris, postquam ille in soluendo contumax fuerit) est, quod ante latam sententiam à Magistratu constituitur, mittendo actorem in possessionem vel retentionem bonorum, quatenus ipsi cautum sit; pura si Reus in Iudicio non compareat) & conuentionale (quod partes contrahentes expressè constituunt, siue rei interuentu, siue solo consensu.

NB. Non prohibetur, qui rem in pignus seu hypothecam accepit, alteri oppignerare, tamen absq; præiudicio illius pignus est.

Pignus, seu hypotheca conuentionalis alia est generalis, quæ ad omnia bona se extendit, exceptis vestibus, instrumentis artificum, Doctorum libris.

Alia particularis, quæ est vnius vel plurium rerum in specie obligatio.

Legitimum siue tacitum pignus est, quod sola legis dispositione constituitur.

Talem hypothecam habet 1. fiscus in bonis cuiuscunque debitoris. 2. Pupillus in bonis tutoris Ecclesia, quia iure minorum fungitur. 3. Liberi in bonis patris pro administratione bonorum aduentitiorum. 4. Maritus in bonis vxoris pro dote promissa, & vicissim vxor pro restitutione dotis in bonis mariti, etiam per retentionem mortuo marito potest insistere bonis mariti, manendo in domo 5. Quæ à conductore in urbanum prædium inducta sunt vel illata, tacitæ hypothecæ loco obligata censentur pro pensione & damno rei.

NB. Quæ inquilinus in domum inuexit, interim à domino retineri possunt, donec ei pensio debita soluat, ob generalem regulam Gail. Si res debitoris sine

Qq ris sine

ris sine vitio perueniat ad creditorem, & subfit caſu
ſa retinendæ rei cohærens, interim retineri poſſe, V.
C. Veſtem à factore, ob non ſolutam mercedem.

4 Quæ res vendi, ea etiam oppignorari poſſunt. Et
iam vſusfructus, Emphyteuſis, quæ autem vendi
prohibitæ ſunt, ea fermè etiam oppignerare non
poſſunt, eò quòd oppignatio ſit ſpecies quædam
alienationis.

5 Pignus creditor alteri oppignerare non prohibetur,
ſine præiudicio tamen debitoris.

6 Pactum legis commiſſoriæ in eo conſiſtens, vt ſi de
bitum v. c. ex mutuo ad certum tempus ſolutum non
fit, pignus creditoris exiſtat, vtroque iure reprobatum
tamen iuſtum eſt pactum, vt ſi ad certum diem
ſolutio facta non fuerit, iuſto tamen precio ſecundu
m boni viri arbitrium æſtimando vendi debeat
nam eiufmodi obligatio debitori imponitur, par
tim in pœnam iuſtam propter dilatam ſolutionem,
partim ob intereſſe creditoris, vt is indemnificatus
uetur.

NB. Debitor in mora exiſtente biennio elapſo
poſt trinam denunciationem pignus diſtrahere licet,
iſe tamen creditor non poteſt emere.

NB. Pœna Conventionalis mediocriſ, didicitur
debitor in conſcientiæ foro ſolui debet, cum
Sanchez.

7 Fructus ex pignore perceptos in partem ſortis
onerandæ computare debet, (quod patri meo non
conuenit.) Ratio, quia debitor manet dominus pignoris,
ideò tam vſus quam fructus, vel æſtimatio
eorum eidem debetur.

8 Debitor rem, quam vni oppignorauit alteri ven
dere

dere non prohibetur: emptor tamen de euictione tenetur.

NB. Si res particularis vni oppignerata, postea alteri oppigneretur, cum tamen ad vtriusque debiti securitatem sufficiat, refert vtrum id factum fuerit sciente priore domino atque ignorante posteriore; tunc prior ille iuri suo cedere videbitur. Sin autem inscio priore creditore, manet illi saltem ius pristinum, sed posterior si nesciuit, rem ante oppigneratam esse agere potest aduersus debitorem suum hypothecaria actione, vt rem aliam sufficientem in pignoris locum substituatur. Adde, quod in hoc casu etiam actio de crimine stellionatus ob calliditatem debitoris intentari possit. Dicitur autem stellionatus, seu callidæ simulationis crimen à stellione yaticoloris animali.

Oppignerato fundo, vel alia re frugifera, etiam fructus oppignerati censentur; quia censentur pars fundi, ideoque eandem hypothecæ obligationem sustinent, & possunt à creditore vindicari, deductis expensis.

CAP. XXXI.

De Transactione.

Transactio est de re dubia & controuersa, non gratuita pactio. Dicitur de re dubia: Si enim pars transiens sciat, ius sibi nullum in re competere, tum in conscientiæ foro tum etiam in externo transactio irrita est vel saltem doli mali exceptione rescindenda.

Qui in transactione bona fide facta immodicè læsus est, v. c. infra dimidium iusti, rescissionem eius petere non potest.

Qq 2 NB Ad